СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 214. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 2-го листопаду 1944. No. 215. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, November 2, 1944. VOL. LII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗАЧАЛИ РАДИТИ ПРЕДСТАВНИКИ 50 ДЕРЖАВ У СПРАВІ ПОВОЄННОЇ АВІЯЦІЇ

ШІКАГО. — Дві великі держави, тобто Америка й Англія, значно різняться в поглядах на наладнання світових летунських справ після війни. Советська Росія цілком вицофалася з нарад у цій справі. Та не зважаючи на те, представники 50 держав світу таки зїхалися, щоб перевести спільну конференцію в справах цивільного летунства. Ціль нарад така, щоб створити міжнародне тіло, яке малоб право визначувати повітряні шляхи до різних держав. Америка стоїть за необмежену скількість полетів літаків на раз приділених шляхах. Це виходить з цього, що Америка вже перед війною розвинула найбільше міжнародних повітряних шляхів, отже не хотілаб резиґнувати із цього набутку в користь держав, які були менше активними в цій ділянці. З цих причин Америка противиться постійному рішенню в справі числа полетів, а видвигає думку, щоб цю справу вирішували час до часу інтересовані держави, між котрими буде встановлений повітряний шлях. Зате міжнародне тіло малоб за завдання скласти правила полетів для всіх літаків.

ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЛЯН ҐУБЕРНАТОРА ДЮЇ.

БОФАЛО (Ню Йорк). — Ґубернатор Тамес Е. Дюї виголосив тут кандидатську промову і в ній зясував свої погляди на повоєнні завдання, колиб став президентом. Він наперед скритикував заяву президента Рузвелта, який обіцяв 60 міліонів занять по війні, називаючи ці обіцянки пустими. Опісля представив своїх 8 точок у справі заняття, продукції, биз[illegible] високих плат, кооператив, збірних переговорів [illegible] [illegible]никами й продуцентами, відносин між [illegible] Бравдер і [illegible] [illegible]ну, щоб дістати Демократичн[illegible] [illegible] Зате як[illegible] запевнити фармерам н[illegible]жчу ці[illegible]ні продукти. Дюї заявився теж за видання закона, який обмежував би час президента лише до двох каденцій.

ТРУМАН І ВОЛЕС НА СПІЛЬНІМ ЛІБЕРАЛЬНІМ ВІЧУ,

Ню ЙОРК. — У Медисон Сквер Ґарден відбулося передвиборче віче Ліберальної Партії, яка виставила як своїх кандидатів Рузвелта, Трумана і Вагнера. З них явилися два на віче, а за президента говорив віцепрезидент Злучених Держав Генрі А. Волес. Як звісно, Трумана поставлено кандидатом на віцепрезидента проти Волеса, і він дістав номінацію. Тепер вони оба промовляли за вибір Рузвелта й Трумана, при чім Волес боронив Трумана перед закидами, нач[е]б він був консерватист і реакціонер.

ПРЕЗИДЕНТ ВИЯВЛЯЄ ПЛЯН $1,000 КЛЮБУ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт виявив на пресовій конференції, що то він піддав думку, щоб створити клюб з членською вкладкою по $1,000, щоб у такий спосіб призбирати фонди на кампанію Демократичної Партії. Він сказав теж, що його первісна думка була, щоб платити вкладку по $100,000. Це було ще в серпни, а опісля він забув про це, аж хтось дійсно розпочав таку акцію і тоді він собі про це нагадав. Серед загального сміху репортерів обговорювано на конференції привилеї членів такого клюбу, як от право побачити столицю. „Але, щоб побачити президента, на це вже треба умовитися з президентом наперед" — сказав президент жартом.

МАРШАЛ ФІЛД ЗАКУПИВ НАКЛАДНЮ КНИЖОК.

НЮ ЙОРК. — Шікаґовський власник департаментових крамниць Маршал Філд закупив накладню книжок Саймон енд Шустер, яка видає звісні кешенкові книжки по 25 центів. Управителі накладні заявили, що зміна власника в нічому не змінить напрямку видавництв. З оприлюднених вісток виходить, що накладня поширить свій видавничий бизнес після війни.

ЖИДИ РОЗПОЧАЛИ КАМПАНІЮ ЗА ФОНДИ ДЛЯ СВОЇХ 116 АҐЕНЦІЙ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорська Федерація Жидівських Добродійних Аґенцій розпочала збірку фондів для своїх116 організацій, обєднаних у цій федерації. Зголосилося 8,000 добровільних працівників, які переводять цьогорічну кампанію. Управителем кампанії є Самуїл С. Шнейерсон, а кватира кампанії приміщена під ч. 71 при Вест 47-мій вулиці. У зазиві сказано, що це підготова для післявоєнних потреб. Кампанія покінчиться 15. грудня б. р.

Президент Рузвелт про вицофання ген. Стилвела

ВАШИНҐТОН. — На пресовій конференції президент Рузвелт заявив, що вицофання американського генерала Джозефа В. Стилвела з воєнних операцій у Китаю, треба приписати начальному командантови й голові китайського уряду Чіянг-Кай-шекови. Між цими обома людьми прийшло до напружених відносин і тому генерала треба було звільнити з командування аліянтських сил у Китаю. Президент потвердив теж вістку, що американський амбасадор до Китаю Клеренс Е. Ґос зголосив свою резиґнацію. Та це не сталося з політичних причин, сказав президент, а з огляду на його перепрацювання.

Від Престона Ґровера, кореспондента бюра Асошиейтед Прес в Делгі, в Індії, наспіли вісти, що непорозуміння між Чіянг-Кай-шеком і ген. Стилвелом можна пояснити лише специфічними відносинами, які панують в орієнтальних краях. Вицофання генерала було потрібне на те, щоб „ратувати лице" Чіянг-Кай-шека, твердить Ґровер. З виїздом ген. Стилвела скріпиться становище Чіянг-Кай-шека.

ЮНРРА ПОСИЛАЄ СВІЙ ШТАБ ДО ПОЛЬЩІ

ВАШИНҐТОН. — Генеральний директор Юнайтед Нейшенс Риліф енд Рігабилитейшен Администрейшен (ЮНРА) Герберт Лімен виявив, що вже наладжена місія цієї установи до польських земель, звільнених спід німецької окупації. На чолі місії стане Джан Ґреґ, недавній голова операцій Ради Воєнної Продукції. З ним поїде цілий штаб експертів. Вони будуть мати за завдання розділяти допомогу для зубожілого населення Польщі. На таку висилку зголився польський уряд на вигнанню в Лондоні і Росією настановлений Польський Уряд Національного Визволення в Люблині.

ОСЯГИ НА ФИЛИПИНАХ СТАБІЛІЗУЮТЬ ВІДНОСИНИ НА СХОДІ

НЮ ЙОРК. — Сомер Велес, бувший підсекретар стейту висловлює погляд у синдикованій статті, що світлий успіх з висадженням американських військ на Филипинах, а відтак і перемога на морю є зворотною точкою у кампанії проти Японії. Є це теж добрий завдаток, щоб Филипини отримали свою незалежніть як держава. Хоч наш уряд не оприлюднив свого погляду на значіння цієї перемоги, то всетаки треба вважати, що цей поступ є підставою до стабілізації відносин на Далекому Сході.

Італійська монархія мусить хилитись наліво, каже престолонаслідник

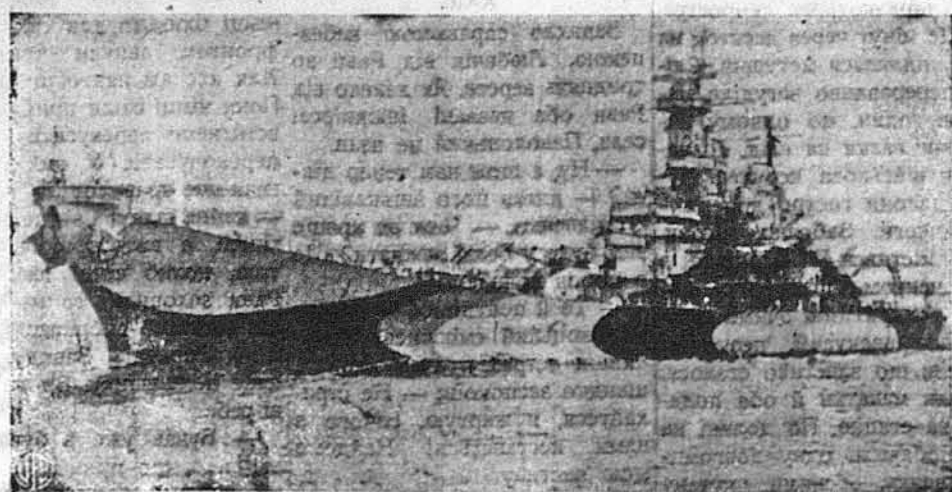
РИМ. — Герберт Л. Метюз, кореспондент часопису Ню Йорк Таймс, відбув конференцію з італійським престолонаслідником Гумбертом, і не цитуючи докладно слів Гумберта, передає до свого часопису загальні завваги престолонаслідника про те, що буде з Італією, чи взагалі з Европою. Кореспондент каже, що Гумберт добре визнається на політичній ситуації в Італії, як і в Евпоі. Він говорив свобідно про монархізм, а теж і про комунізм та соціялізм в Італії з симпатією для останніх напрямків. Казав, що в Італії відбудеться правдоподібно плебісцит щодо того, чи Італія має остати монархією чи републикою. Та якщо остане монархія, то вона піде на думку Гумберта наліво, так, як це буде з політичними установами в цілій Европі. До цього треба пояснити, що комуністи в Італії попирають монархію. І тому кореспондент питає, чи часами підпора монархії збоку комуністів не пошкодить самій монархістичній справі, подібно, як це є тепер в Америці з підпорою комуністів кандидатури Рузвелта на повоний вибір президентом, додаючи, що сам президент Рузвелт відпекувався такої допомоги збоку комуністів. Та Гумберт не хотів ближче входити в цю справу і відмовив відповіди. Тільки сказав, що більша небезпека для монархії є збоку фашистів, що тепер хотілиб ховатись під крила монархії.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД ВИГРАВ ПЕРШЕ ЗМАГАННЯ З КОМУНІСТАМИ

ПАРИЖ. — Уряд ґенерала де Ґола зарядив повне розвязання т. зв. Патріотичної Ґвардії, контрольованої комуністами. І подав, що поліція дасть собі раду з тим, щоб вдержувати в краю порядок. Ось цей крок вважають „перемогою уряду". Теж подають, що ген. де Ґол переговорював цю справу з Краєвою Радою Опору, якій властиво Патріотична Ґвардія підлягала. Тому і побоювались, що прийде до конфлікту між урядом і Радою щодо того, хто має сильніший голос у краю.

ВОЛІЛИБ, ЩОБ ЇХ ХВАЛИТИ ЯК „АМЕРИКАНЦІВ", А НЕ ЗАДЛЯ КОЛІРУ ШКІРИ

З 92-ГОЮ ДИВІЗІЄЮ НА ІТАЛІЙСЬКІМ ФРОНТІ. — Американський кореспондент, Милтон Бракер, подає до часопису Ню Йорк Таймс цікаві звідомлення про „чорну" дивізію, себто 92-гу американську дивізію, що складається з самих нігрів. Отже згідно з інформаціями, поданими командою, так є, що ніґерські вояки борються дуже добре. Та вони, і їхні офіцири, пише кореспондент, бажалиб, щоб згадували за їхні заслуги в такий спосіб, як згадується за всіх інших американських вояків, значить, щоб тут не відгравала ніяку ролю „барва шкіри", а тільки, щоб говорити про них як „американців" і то все. Теж звертано увагу на те, що ніякий ніґерський офіцир не є в цій дивізії вищий від „білого" офіцира, навіть тоді, коли ранґа „чорного" офіцира є вища.

ПОВНОЮ СИЛОЮ ВПЕРЕД! — Це так пливе по океані американський панцирник найновішого типу „Мизурі", спущений в корабельних заводах маринарки в Брукліні в січні цього року. Панцирник має 880 стіп довжини. Америка має чотириось таких сильних наймодерніших панцирників.

АЛІЯНТИ ВИГРАЛИ БИТВУ ЗА МІСТО АНТВЕРПЕН В БЕЛЬҐІЇ

НАЧАЛЬНА КОМАНДА АЛІЯНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Ген. сер Майлс Демпсі, командант Другої Британської Армії, заявив, що боротьба за те, чи вдасться Аліянтам здобути бельґійську пристань Антверпен, розвинулась в користь Аліянтів. А що Аліянти саме так дуже потребують ось такої пристані, то ясне, чому битва за шляхи, що ведуть до Антверпену така завзята. Британці враз з канадійцями та іншими частинами напирають на відступ німців щораз сильніще. Уже тепер беруть за певне, що з 40,000 німецького війська, що притиснене до ріки Мози, одна третина буде вбита чи взята в полон. Тактика німців змагає тепер до цього, щоб якось вицофатися, а це особливо тяжко тому, що вони мають тільки один міст на Мозі, бо решта мостів понищені, або є вже в британських руках.

СОВЄТСЬКІ ВІЙСЬКА 44 МИЛЬ ВІД БУДАПЕШТУ.

ЛОНДОН. — Німецьке радіо передало, що совєтські війська в Мадярщині поступають скорим кроком в напрямі мадярської столиці й є вже віддалені від Будапешту всього 44 миль. З інших звідомлень виходить, що совєтські війська заняли яких 200 мадярських місцевостей. Фронт, що розтягається між ріками Тисою і Дунаєм, має бути на 75 миль довгий.

БІЛЯ ВАРШАВИ НОВІ БОЇ.

ЛОНДОН. — Берлінське радіо подало, що зачались нові дуже завзяті бої на терені, що положений яких 30 миль на північ від Варшави. Теж признає, що совєтські війська проломили німецькі оборонні лінії. При тому згадується ще і за боротьбу в Східній Прусії. З совєтських звідомлень виходилоб, що там німці пробують ставити завзятий опір.

ВЕЛИКІ ЯПОНСЬКІ ПОВІТРЯНІ ВТРАТИ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Адмірал Честер В. Нимиц подав деякі дати про японські втрати в повітрі. І то тільки за останні два місяці. І за ті, що є певні. Отже від 30 серпня зістрілено 1,462 японських літаків в повітрі, а 1,132 знищено на землі. Значить, що за той короткий час знищено разом 2,504 літаків. Є відомости, що ще ушкоджено 252 літаки, але цього не рахується до загального числа. Ось ті втрати є ще замітні й з того боку, що американці втратили в тому самому часі біля 300 літаків, а втрати в людях були порівнюючи ще менші. Та всі ті обрахунки наберуть особливої ваги аж тоді, коли додамо те, чого адмірал Нимиц не сказав. А це те, що місячна продукція літаків виносить в Японії біля 1,500 літаків. А це знов означає, що японці тратять тепер в літаках більше ніж продукують. Колиж врахувати до того ще й величезні втрати в кораблях, то вийде, що воєнне положення Японії стає щораз гіршим.

ДАЮТЬ АВСТРАЛІЙЦЯМ ВІДПОЧИНОК.

ВЕЛІНҐТОН (Нова Зеляндія). — Може дехто дивуватись, чому так мало чути тепер про участь Австралії у війні, а зокрема, де то є тепер австралійські війська, бо за них нічого не чути, хоч саме тепер відбуваються такі важні бої на пацифіку. Та перебуваючий тут представник австралійського уряду подав, що австралійські війська брали участь у війні від самого початку, і, як відомо, понесли теж значні втрати. Та найважніше: потребували відпочинку. А теж треба було доповнити військові частини, себто засупити втрати новими силами. Це і причини, чому так мало тепер чути про воєнну активність австралійців.

ЗАТОПИЛИ НОВИХ 18 ЯПОНСЬКИХ КОРАБЛІВ.

ВАШИНҐТОН. — Маринарка оголошує, що американські субмарини затопили 18 японських кораблів. До цього треба додати, що досі затоплено 825 таких кораблів. І то виключно тільки субмаринами

ВИГАНЯЮТЬ НІМЦІВ З ГРЕЦІЇ.

АТЕНИ (Греція). — Подають, що британські частини при допомозі грецьких повстанців вже заґнали німців майже до самої югославської границі.

ҐАРАНТУЮТЬ ХАРЧЕВУ ДОПОМОГУ.

ЛОНДОН. — Наслідки поїздки британського міністра заграничних справ. Антона Ідена, до Греції, є в першу чергу ті, що Греція діставатиме тепер кожного місяця допомогу в харчах у сумі 60,000 тон. Харчі будуть взяті з британських та американських харчевих складів.

РОБОТИ СЕРЕД ДНЯ.

ЛОНДОН. — Більше як місяць не нападували британців німецькі роботи принаймні в день, та останні вісти подали про денну атаку полудневої Англії та Лондону, зазначуючи, що є жертви в людях.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346. JERSEY CITY, N. J.

„Після визволення Львова"

Можна догадуватись, з якою цікавістю будуть читачі слідкувати у ці Листопадові Дні за тими вістями, що їх заповідає отсей наголовок. Та якби він був узятий з статті якогось українського часопису, чи з вістей, що їх збирає якась українська пресова аґенція, чи з того, що описує справжній український кореспондент, або чесний і безсторонний чужий — то він не розчарував би читачів і ми подалиб під ним якісь українські вістки про столицю Західньої України. Ми згадалиб тоді за воєнне положення, за руїну, доконану націстівськими окупантами, а при тому і за якихсь українських людей, може за якесь Товариство ім. Шевченка, за якусь Рідну Школу, за якесь Товариство „Просвіта", чи за Юр і митрополита Шептицького, чи за якусь українську ґазету, книжку, театр, чи за щонебудь такого, що нагадує українську землю і українське життя, що то зістало визволене і зачинає оживати. Подібно виглядають американські кореспонденції з цілого світа, з ріжних країв і народів, хоч американці пишуть про не-американські землі й про не-американські народи. Тому, коли держатись тої міри, то чогож требаб надіятись, якби так передавав український кореспондент перші вісти про визволене українське місто? І то ще таке як Львів?

Отже такі вісти вже до нас надійшли. І то майже на передодні Першого Листопаду. І то про сам Львів і від українського кореспондента, яким є Л. Полторацький. Поміщені ось ті вісти в нюйорських большевицьких Українських Щоденних Вістях, в числі з неділі 29. жовтня 1944 року. Подаємо точно, щоб цікаві самі могли поглянути в статтю „Після визволення Львова", що зачинається словами „Другий день Львів вільний", а далі пишеться про те, що „сьогодні ми знову обїхали місто" і т. д.

Очевидно, що в таких обставинах навіть нам не сниться вимагати від кореспондента щось докладного, ні про особи, ні про орґанізації, ні про життя. Навіть, якби цей кореспондент був українець, і колиб ходило про таке місто як Львів. І навіть, якби йшло про такого кореспондента як той, що ми його згадали, що, як видно з статті, був уже давніше добре обзнакомлений з Львовом, бож сам описує: „А ось добре знайомий, рідний дім на вулиці Листопаду, де ми жили до війни". Тому хоч одним однісеньким словом чейже міг би і він згадати про якийсь знак українського життя, звязаного з якимись українськими особами, орґанізаціями чи церквами. А то тільки подає: „Перед театром товпа міщан оточила секретарів Львівського обласного партійного комітету тт. Грушецького і Гапочку. Виникає імпровізований мітінг".

Ось те є усе, що передали американсько-українські слуги Москви як вісти про „визволений Львів". Багатомовні ці вісти! І то саме через те, що нема в них нічогісенько про українське життя. Можливо, що Полторацькому навіть не хотілось про це й згадувати! Тому обмежився тільки до звірства націстів. Інакше требаб можливо згадувати і про нові арешти, розстріли та висилки на Сибір, а такого розголосу советська влада не любить.

АМЕРИКАНСЬКА МІСІЯ В АФРИЦІ

Золото, залізо, ґума — а до цього і стратеґічне положення — оце, між іншим, теж одна з головних причин, задля яких американський уряд вислав свою місію до Ліберії. Пригадаємо, що Ліберія це ніґерська република величини стейту Ню Йорк, створена Злученими Державами на самім західнім березі Африки, заки він звернеться в східній бік, а потім на полудне. Це пристановище для ніґрів, які виеміґрували з Америки і тому вважається за державу, якою опікується Америка. З неї найближчий шлях до Південної Америки. Довкруги неї британські й французькі кольонії.

Уряд Ліберії запросив тепер Америку дати їй допомогу для розшуків природних багатств краю, а Вашинґтон вислав відпоручників Чужинної Економічної Адміністрації. Вони мають між ін. такі цілі: Прослідити край, щоб переконатися, які там є мінерали, які можливости для експльоатації дерева й розвитку земельного господарства; випрацювати в порозумінню з тамошним урядом способи використання цих багатств дя розвитку краю; побудувати шляхи для доступу до цих багатств і для получення Ліберії із сусідними краями; побудувати пристань над морем за вказівками американської маринарки, можливо навіть, що в самім столичнім місті Монровії так, щоб кораблі можна було навантажувати в самім порті, а не на морю.

Коли це все станетьсяь, то Злучені Держави затіснять приязнь з Ліберією і нема сумніву, що дістануть право втримувати в ній свої військові станиці. Отже Ліберія появляється на овиді, як важна країна для Злучених Держав. Це тому, що вона має відповідне географічне положення. Монровія, столиця Ліберії, віддалена всього на всього 1,828 повітряних миль від Наталю в Бразилії, на західнім березі Атлянтійського океану. Для порівнання треба згадати, що пристань Дакар у французькій Західній Африці, віддалена 1,866 повітряних миль від Наталю.

Ліберія положена лише кілька ґеоґрафічних ступнів від рівника, отже це справжні тропікальні джунґлі. Там можна плекати й продукувати ґуму, оцей матеріял, що стався таким важним „стратеґічним" чинником в теперішній війні. Є це теж єдена країна в Африці, яка не підлягає впливам якоїсь европейської держави.

Вітверто не говориться про військове значіння Ліберії для Америки. Але вистарчить глянути на мапу, щоб це зрозуміти. Це наче воєнний якор, чи там голова колеса в південній частині Атлянтійського океану для цілого ланцюха повітряних баз, які там можна побудувати для охорони східніх американських побереж. Чи саме таку ціль має на увазі департамент фльоти, не знати. Та сама вістка, що будову порту буде наглядати департамент маринарки, є багатомовна.

Та не є тайною це, що Рада Цивільної Авіяції поробила пляни для післявоєнних повітряних заморських шляхів як на дорозі з Америки так і на дорозі з Европи до південної Африки. Отже самозрозуміле, що між Америкою й Ліберією мусять існувати приязні відносини.

Ліберія була, так сказатиб, пасербицею Злучених Держав понад сто літ. Република повстала в 1820 р. завдяки акції американських чоловіколюбців, які хотіли створити схоронище для ніґрів, що втікали з неволі. У 1847 р. цей притулок настільки вже себе зорґанізував, що його проголошено незалежною державою. Злучені Держави признали цю державу щойно в р. 1862.

Населення Ліберії має двоякого роду ніґрів: одні чистокровні африканські ніґри, що живуть в корчах та джунґлях. Їх нараховують на міліон, а дехто навіть каже, що їх близько 2 міліони душ. Друга частина це америко-ліберійці, що походять з ніґрів, що то колись вивтікали з Америки. Їх має бути 40,000 до 80,000. Вони творять правлячу клясу, живуть при берегах моря і ведуть бизнес. Завдяки їм Ліберія має конституцію складену на американський лад, навіть і прапор подібний до прапору Злучених Держав.

Найважнішим завданням американської місії буде побудування порту. До цього вжиється приватного капіталу. За цим піде розвиток природних багатств. Юнайтед Стейтс Ґжіолоджікал Сорвей поробило там розшуки за мінералами і твердить, що з Ліберії можна видобути 300 мілонів тон залізної руди. Сама руда вже моглаб покрити видатки будови пристані. При устю рік найдено зерна золота. З цього вносять, що ріки перепливають через якісь землі, де находиться золото, лише треба за ним пошукати.

Коли вартість мінералів є лише здогадна, то вартість ґуми є неспорима. Фаєрстон Робер Компані заложила там свої плянтації ще в 1926 р. Вона винаймила 75,000 акрів землі для плекання ґуми і тепер вже 50,000 акрів має під своєю управою. З них добуває вона річно по 21,000 тон ґуми. Крім цього ця компанія має заґарантованих дальших міліон акрів землі під аренду для продукції ґуми. Купувати землі в Ліберії не може ніхто, лише тамошні горожани. Колиб насадити на цілім міліоні акрів ґумові дерева, вони далиб 400,000 тон ґуми річно. Саме тільки запотребовували Злучені Держави в 1930 р.

Крім цього є там великі припаси дерева, ростинної оливи, різних тропікальних овочів та городини. Годівля худоби покищо невиплатна, бо там повно тропікальних недуг, які треба винищити.

Проф. Микола Чубатий.

ЧОМУ НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО ЗГОДИ ПОМІЖ КРЕМЛЕМ ТА ПОЛЯКАМИ?

Остання виправа польського премієра Міколайчика до Москви закінчилася повним фяском, дарма, що офіціяльний комунікат Чорчила та Сталіна говорить про поступ в розвязці польсько - російського конфлікту. Навпаки польська преса та неофіційні донесення кореспондентів говорять, що комунізуючий Комітет Визволення Народового в Люблині поставив в часі теперішних конференцій ще дальше йдучі домагання ніж в часі попередньої візити Міколайчика в Москві. Іншими словами польські комуністи не шукають згоди, а навпаки вони раді би заострити справу ще більше.

Ясно, що не говорять це польські комуністи чи комунізуючі поляки, а тільки Кремль через своїх послушних холопів, серед яких щораз виразніше комуністичний елемент бере перевагу. Ще перед останньою конференцією в Москві доносили, що з комтету люблинського уступив міністер рільництва і земельних реформ Анджей Вітос, брат бувшого лідера польських хлопів та триразового премієра Польщі Вінцентого Вітоса. Анджей Вітос це тип міністра, яких є ще кілька в люблинськім кабінеті. Людина ця сиділа в концентраційнім таборі, зазнала гіркої недолі советського каторжника, а от одного дня беруть його за під руки та кажуть бути міністром. Видно А. Вітос найшовшися на терені Польщі почувся більше безпечним тай позбувся того важкого міністерського обовязку.

Зокрема Анджей Вітос не мав ніколи нічого спільного не то з комунізмом, але навіть з біднотою. Як голова польських кольоністів у Галичині був радше порядним кулаком. Можна припускати, як почувався він в товаристві різних Берутів чи Осубок - Моравських та який щасливий, що позбувся червоного міністерства.

Через що розбивається порозуміння?

Дві справи ріжнять польський уряд в Лондоні та Кремль, що говорить через своїх людей в Люблині. Першою справою це справа східних границь, себто справа Західної України та Західної Білоруси. Друга справа це справа правдивої самостійної Польщі.

Поляки відкидають ніби то можливість, щоб східні землі бувшої Польщі мали перейти до Советів. Та наділі загал поляків вже таки з конечности погодився з фактом втрати тих земель, а тепер іде їм головно про другу справу, куди більше засадничу. Йде про це, чи Польща має бути самостійною державою, чи має бути російським сателітом під протекторатом Кремля, щоби по кількох літах „добровільно" стати членом Советського Союзу. Це є тепер для поляків засаднича та головна справа. Колиж поляки все ще таки далі пригадують справу своїх східних земель, то роблять це тому, щоби могти в засадничій справі для Польщі щось більше виторгувати. Східні землі Польщі вже для неї пропали. Тепер іде про самостійність Польщі, а правдивої самостійности Польщі Совєти не хотять, дарма, що все декляюють про велику та незалежну Польщу.

Де причина [illegible] ме Росії так дуже залежить на цім, щоб держати руку на живчику внутрішного життя Польщі?

Офіційно політики Кремля говорять, що йде їм про безпеку Советів з боку Німеччини. Та наділі це тільки заслона, за якою є укрита друга справа. Тим постійним советським клопотом це українська справа.

Український клопіт.

Якінебудь булиб границі Польщі на сході, в межах Польщі найдеться таки ще далі біля міліона українців. Це є вистарчальне число, щоб поза Советами жила ще десь серед українців національна самостійна думка, яка з природи річи не може погоджуватися з російським пануванням над Україною. Ніхто з українців не робить собі ілюзій, щоб поляки могли попирати український самостійницький рух. Але для Росії цього замало. Для неї важне, щоб мати безпосередну контролю над українським життям, деби воно не було. Такої повної контролі над українством поза межами Советів не можуть мати Совети при повній самостійности Польщі. Тому большевикам потрібний такий польський уряд, який сліпо виконував би таку протиукраїнську програму, яка відповідає плянам червоних росіян.

Щодо закарпатських українців, то Совети осягнули це в умові російсько-чеській: є там мова про дорадчий голос Советів у внутрішній політиці Чехословаччини. Цей голос є потрібний Советам не для іншої причини, а тільки головно для контролі над українським життям в Чехословаччині. Такого самого хочуть Совети і в Польщі, а те знов не дається погодити з незалежністю Польщі, бо це є вмішування чужої держави у внутрішні справи другої.

Справа східних границь Польщі для Росії другорядна.

Замітне, що як тільки справа поміж Москвою та польським урядом в Лондоні заостриюється, тоді і Совети і поляки безкомпромісово ставлять справу східних границь Польщі. Колиж йде немов до злагоди конфлікту по лінії бажань Советів, тоді вже нераз і не два давали Совети до зрозуміння, що для них справа торгу за границі є — отворена. Говорили навіть про можливість дарувати Польщі Львів та Дрогобич, себто мало не половину української Галичини! Тільки, що при такім компромісі червоні росіяни якраз рубом ставлять питання Польщі [illegible] тут зараз [illegible] проблема, а саме [illegible] повної самостійности Польщі.

Совети дарувалиб Польщі поважну частину українських земель, але тільки такій Польщі, що позволить Советам на контролю внутрішної політики Польщі, себто контролю над грізним для Росії українським рухом. Комунізуючий польський уряд дає таку запоруку, що він позволить Росії контролювати і поборювати український національний рух. Польський уряд в Лондоні теж готов би зробити це саме, а тільки зі засадничих зглядів не може погодитися на контролю Москви над внутрішньою політикою Польщі.

Советська Росія постановила теперішну свою перевагу у східній Европі використати на це, щоб взяти український рух та ціле національне життя українського народу в стислу контролю, щоб зробити з цеї справи чисто внутрішно-російську справу. Через полишення частини українців у правдиво самостійній державі — Чехословаччині чи Польщі — така контроля ніколи не булаб можлива. Ось і причина, чому Росія не може дійти до порозуміння з Польщею. Вона так само не прийшлаб до порозуміння з Чехословаччиною, колиб ця хотіла боронити правдивої незалежности Чехословаччини.

Ще одно: Бачимо, що Совети доволі толерантно відносяться до тих держав, що є в орбіті їх впливів, а де немає українського питання. Там, де воно існує, там вони хотять мати над тим питанням контролю. Без того успіху вони не хотять вийти з теперішної війни.

Ось так українська проблема, пильно закривана, є наділі більше осередною проблемою спокою та безпеки в Европі, ніж дехто собі це представляє.

ОЛ. ЛУГОВИЙ. Права автора застережені.

В КІҐТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА

ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ
У двох частинах
(Перший том трильоґії „Огнем і Кровю")

75)

Не було причини страхатися; Белз від Ярослава ділить не менше сто верств простору, однак всі старшини поніяковіли. Порадившися між собою, рішили у Белзі ждати розвитку дальших подій. Запитували порад у Паволоцького. Він відповідав: нехай кожний руководиться своїм розумом, — чейже не новики-рекрути, а він радити те чи інше не наважується. Самий поїде аж до кінцевої перед бойовою лінією стації. Отаманенко трохи вагався, та мрія служити у кінноті перемогла. Визвався товаришити Паволоцькому.

На кожному перестанку поїзд затримувався. Пропускав на схід запізнені довжезні валки. Їхали черепашим ходом: тридцятьверстний простір за шість повних годин. В Раві опинилися вже геть з полудня. Перше, що обом кинулося у вічи — шляхом з заходу, десь зза гори Оковиці, зпівдня й півночи безперервною стяжкою тягнулися у Раву обози, проходили невеликі кольони війська. По залізницях, зо сторони Жовкви, Ярослава і Белзця, з томашівського напрямку, також безперивно стягалися ешалони. Вся третя російська армія, виглядало, опинилася на цій одноторовій маґістралі. За Равою здіймалися дими. Чи то бухали димом паротяги у надмірній натузі стягнути на високорівню вестові свої хвости, чи горіли села у фронтовій лінії — не знав ніхто.

Команда стації обіцяла Паволоцькому відпровадити летючку далі на захід, як лиш звільниться шлях, тим більш, що від фронтових частин надійшло телеґрафічне жадання набоїв. Минали години, з заходу не показувався більше ні один ешалон, а летючка з набоями не рухалася. Поїзди з північного заходу і з південного сходу надходили далі. З заходу натомісць долітали гуркоти артилерійського бою. Вперше почулося ледви вловиме тарахкотіння скорострілів. Ще мінут через десяток на стації піднялася метушня. Слідом переразливо загуділи паротяги, один, по одному витягаючи валки на схід. Пізнавалася військова керуюча рука: Ешалони гостро додержували черги. Забрано ваґони, де примістився Паволоцький з Отаманенком. Прапорщик широко розкритими очима приглядався евакуації, певно не розумів, що властиво сталося. Забрали манатки й оба подалися на стацію. По долині на схід побачили одну довгомилеву валку, місцями укутану димами чисельних паротягів. Що сталося — Паволоцький зрозумів, але для певности спитав у проходячого военного інжинира, з обшитими трьох барвним шнурком однорічників погонами. Цей відповів похапцем приклавши руку до дашка кашкету:

— Стація спішно евакується, пане полковнику. Щойно одержано повідомлення про прорив німецьких військ до залізниці між Гутою Зеленою і Горинцями.[21])

XXII.

Запахло справжньою небезпекою. Любачів від Рави зо тридцять верств. Як далеко від Рави оба названі інжиніром села, Паволоцький не язав.

— Ну, а щож нам тепер діяти? — питав його зніяковілий Отаманенко. — Чиж не краще нам було у Белзі заждати? Ще в полон попадемо!

— То й попадемо! — сказав Паволоцький сміючись. Побачивши острах в очах хлопця, швидко заспокоїв: — Не страхайтеся, я жартую. Нічого з нами нестанеться! Найдемо мою частину.

— Ви певні, пане полковнику? Як же її найдемо, хіба пішо підемо? Може краще забираймося! Раз стацію очистили, німці, значить, близько. Поїдемо з залізничним куріним.

— Видно, що ви вперше на фронті... До річи, як вас по батькови? Мене Володимир Миколаєвич, а вас?

— Юрій, чи Георгій з російська, Андрієвич, — назвав себе Отаманенко.

Отже, Юрію Андрієвичу, німці близько для тих, що за фронтом звикли триматися. Для нас аж надто ще далеко. Поки німці сюди прийдуть, ми встигнемо перекусити і навіть переночувати. У них святе і незмінне правило: „ін дер нахт — кайне шляхт", — це собі затямте, а вже вечоріє. Зрештою, колиб німці вже й пів Рави захопили, то ми й тоді ще встиглиб вибратися.

— Справді? Завидую вам, пане полковнику. Ви такі певні себе.

— Бував уже в бувальцях, не диво, що привик. То тільки перший раз страшнувато, опісля привикнете. Рухаймося далі на стацію, може там кого здибаємо. У всякому разі перекусимо й виспимося. Ранок, кажуть, від вечора мудріший.

На стації зустрінули коменданта міста, старого полковника запасу. Цей зрадів доглянувши Паволоцького і без хороводів запитався, чи не став би він вразі потреби комендантом збірного куреня. Комендатура ще не евакувалася. Старий наказав вартовій сотні всіх переходячих від фронту здорових вояків направляти в комендатуру. Сяк так ту збиранину зорґанізувавши, міркував полковник на всякий непередвиджений випадок обсадити підступи до міста. Паволоцький впору попався комендантови на очи, от і доручив йому керувати збираниною.

(Дальше буде).

[21]) Села (і здається стації) по при залізницю між Любачевом і Равою Руськой.

ДИСКРИМІНАЦІЯ — КРАЄВА СПРАВА

Дискримінація проти робітників не є справою певних меншинових ґруп, а загальнокраєвою. Так заявив недавно в Дітройті Малколм Рос, голова Президентського Комітету Справедливого Приняття на Працю.

В боротьбі з дискримінацією, на його думку, саме робітництво, що складається з людей різних рас, різного походження, повинно зайняти відповідне становище, знайти спільний ґрунт. В противному разі, расизм може зірвати колективні договори, на яких мають спиратися як працедавці, так і робітники для мирного полагодження своїх справ.

В своїй промові Рос спинився на справі дискримінації проти ніґрів, бо вони легко відрізняються від інших робітників і їх справа може бути типовою меншиновою справою, з якою здибаються расові чи релігійні групи в цій та в інших країнах. Він заявив:

„Ми знаємо, що великі зміни в індустрії будуть неминучими заразже після перемоги над Німеччиною. Цілком зрозуміло, що робітники — білі й чорні — турбуються заздалегідь за долю підчас тих змін. Але одна справа піддаватися страху, а зовсім інша — приймати міри для розвязання поставленої справи. Ми повинні знати, що чекає ніґерських робітників.

„Не вистарчить одної заяви, що ніґри здобули багато у воєнній індустрії впродовж останніх двох літ і на цій підставі думати, що вони діставатимуть нове заняття на тих самих основах як і білі робітники. Є цілком особливі умови, які зачеплять ніґерських робітників в часі переходу індустрії з воєнної на мирну".

Він доводив числами правдоподібність того, що ніґерські робітники будуть найбільше терпіти від безробіття. Головне через те, що перевагу матимуть ті, які були довше на праці та зогляду на упередження проти ніґрів. На його думку „меншиновим ґрупам робітників, а особливо легким до пізнання ніґерським та мексиканськo - американським робітникам буде тяжче знайти працю в часі перебудови індустрії, ніж білим робітникам".

Умови американської індустрії та становище ніґрів в робітничих юніях також мають свій вплив на ту важну справу. Місце, яке займають ніґри-робітники в робітничих юніях, є важним чинником в творенню або усуненню расових напружень.

Рос тримається тої думки, що в інтересах самих працедавців треба приймати на працю і ніґерських робітників, а робітничі юнії повинні не звертати уваги на різниці рас, кольору чи віри, приймаючи робітників у свій склад. Він радить працедавцям та робітничим юніям звернути на це пильну увагу заради врятовання своїх взаємовідносин, основаних на колективних договорах, від розкладу з боку расизму. Це є в інтересах і працедавців і робітників.

Він далі заявив, що останніми роками чимало кривд по відношенню до деяких груп нашого громадянства усунено завдяки вищезгаданому Комітетові і додав, що про справу дискримінації має рішати американський нарід. Він заявив:

„Як голова Комітету Справедливого Приняття на Працю, запевняю вас, що Президент Рузвелт глибоко цікавиться тою справою, і що він є за сталим законом про справедливе приняття на працю, який мав би до діла в часі миру з тою справою, яка стоїть перед нами в часі війни".

Загальна Рада — ФЛІС.

Виберім Дюія!

Надходять вибори на президента Злучених Держав. Нашим кандидатом є ґуб. Тамес Е. Дюї і ми радимо віддати на нього свій голос з таких причин:

1. Урядовий комуністичний орґан „Война й Робочий Клас" гостро виступив проти ґуб. Дюія як найближчого президента Злучених Держав.

На це ми, українці, можемо мати лише одну відповідь: **Як Дюї недобрий для большевиків, то він добрий для нас, американців.** В Америці ніхто нам не має казати, на кого нам голосувати. Ми самі це вирішимо. Чи можемо ми дозволяти, щоб комуністи аж тут над нами верховодили? Таж багато наших людей аж до Америки втікли, щоб позбутися такої диктатури, як їхня! Ми знаємо, що през. Рузвелт наказав своїм послушникам, щоб вони „порозумілися у всьому із Сиднієм". Тут треба розуміти Сиднія Гилмана. Це та людина, що постійно піддається диктатові комуністів і стоїть на чолі радикального Комітету Політичної Акції (Р. А. С.-Пі Ей Сі). Вчасі демократичної конвенції все і всюди мусіло бути ним переглянене, заки пішло до вирішення демократів. А Ирл Бравдер, що то сидів у криміналі і є провідником комуністичної партії, віддав себе цілого й свою партію на услуги Рузвелта, котрий випустив його з Іванової хати. Чи можна не доглянути, що Рузвелт ще більше попаде під вплив комуністів разом із своїм урядом, як би так їх вибрано, ніж тепер. Ми не сміємо на це згодитися! Ми мусимо віддати наш голос на Дюія якраз тому, що большевики не хочуть його бачити наступним президентом Злучених Держав. А Дюї в своїх передвиборчих промовах обіцяв, що він вичислить всі наші уряди з комуністичних затій.

2. Дюї має намір тримати з робітниками не лише тим, що він затримає закон Ваґнера про наладження робітничих відносин, але він ще дальше піде в тих справах робітничого законодавства. Він має на думці завести Суспільне Забезпечення (Сошел Секюриті) для всіх родів робітників, а це й для таких, про яких це подбала теперішня адміністрація. Кожен повинен мати право забезпечення на старі літа, чи він працює в бюрі, чи він робітник у фабриці, чи він фармер-господар, чи навіть десь служить. Дюї дбає про робітниче право і робітники дістануть від Дюія своє право.

3. Дюї вірить у права для всіх меншин і малих націй. Ось що сказав Дюї у своїй заяві 16. серпня 1944 з нагоди конференції в Домбартон Овкс:

„Як американці, ми віримо в нашій душі у рівність і права для малих націй і для меншин. Ми віримо в основну рівність і гідність кожної одиниці безогляду на це, де живе. Ми віримо в право до такої свободи, яку ми самі маємо. Ми не твердимо, що ми, або якась інша держава має право рішати про долю одиниці. Ми ведемо оцю війну аж до переможного закінчення якраз за оці справи. Вони не сміють бути знехтовані у цинічнім мирі, яким якісь там чотири потуги хотілиб панувати над світом при помочи сили".

Справді, це добрі вісти для українців - американців, котрі принаймні можуть тепер надіятись дня, в котрім теж й їхні земляки заморем, на далекій Україні, діждуться звільнення від поневолення чужих націй. Треба надіятися, що ґуб. Дюї переведе ось ті свої пляни про рівність та свободу всіх націй, коли він стане президентом Злучених Держав Америки.

Оце арґументи, чому ми повинні голосувати на ґуб. Тамеса Дюія на становище президента Злучених Держав при найближчих виборах.

(ог.)

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

АДРЕСА СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КАНАДІЙСЬКИХ ВОЯКІВ У ЛОНДОНІ:

UKRAINIAN CANADIAN SERVICE-MEN'S ASSOCIATION
The Vicarage, 218 Sussex Gardens
Paddington, London W. 2, ENGLAND.

Остренко.

НЕМИЛА ПОМИЛКА

Був я дириґентом хору, і то — як кажуть — налоговим. Треба вам знати, що спів і музика, то в мене „ізбранная" частина життя. Не буду нераз їй їсти, а спів таки лунає з моїх уст. Здавалось мені, що на крилах пісні лину десь далеко-далеко... в зачаровані, надземські краї. Знавці впевняли мене, що чим більше я голоден, тим краще співаю. І щиро радили перед співом нічогісінько не їсти. Ідучи за їхньою радою, а вибираючись на якусь пробу співу чи концерт. умертвляв я що змога свій шлунок, що таки згідно з радою знавців та моїм власним досвідом не був мені до співу цілком потрібний.

Ідучи на проби висилав я звичайно післанцем листа до моєї дружини з повідомленням, в якій годині має ждати мене з вечерою чи обідом.

Кажу „до дружини", бо я — одружився. Ой, одружився... Уже 24 години по шлюбі жалував я свого кроку, бо „не так склалось, як гадалось". Але що робити: Пиши пропало! Думав собі, як то гарно співається в дуеті. І так ходив кілька місяців до неї. Родичі прихвалили, приплескали і так сталася катастрофа: панна Оля перейшла на мою власність. Та з нею ерейшли на мене й журба за модні убори і „калапи", що то так часто мінялися як курс вартісних паперів на біржі. Бувало навіть і таке, що заки ось такий „калап" дістанеться з „штору" до дому, то вже „вийде з моди". Та хай би вже й так було, але я, бачите, мав далеко гірший „трубель". Моя жінка, не будучи музикальною, ненавиділа спів з усієї душі. Через те мусів я залишити проби в дома, а перенестись з тим „джабом" до співацького товариства.

Тут згадаю, що до хору, котрим я мав щастя управляти, належала й панна Оля, іменинниця моєї дружини, незрівняна красавиця, знаменита співачка сила, але при тім-дуже несловна і леда чим ображлива. Ніколи не можна було бути певним, чи звиться вона на пробі, хочби вона була й найважніша. Ще додам, що панна Оля була колись товаришкою моїх молодих літ. Не одну милу хвилю перебули ми разом, та не одну гарну пісню переспівали вкупі. Навіть мали ми півратись, та якось наші уклади розбились, так, як ось ті справи в Марокко...

Виднала дуже важна проба. За кілька днів має відбутись дуже величавий концерт, на котрім має виступити теж і наш хор з кількома піснями і показати що вміє, щоб потім не писали в газетах, що от: „Дня того а того виступив хор під управою Н. Н. Співали нижче критики; співаки невишколені, всюди панувала дісгармонія" і т. д. Не маючи найменшої певности, чи панна Оля явиться на цій пробі, задумав я написати до неї листа, щоб представити їй важність хвилі й солоденькими словами заохотити її до конечної присутности на пробі. Та заразом мав я написати також листа і до моєї дружини, щоб знала, коли сподіватись мене на вечеру, а при цій нагоді зробити їй ще кілька докорів за невдалий обід та видатки, які з кожним днем зростають. Не могучи через тещу виконати отсе устно, постановив дійняти своєї цілі отсею дорогою.

Сів тай пишу.

Перший лист, призначений для дружини, був такого змісту:

Люба Олю! Поправді, то мені вже брак терпеливости. Обсипую Тебе дарунками, не жалію видатків, а в замін за це — що? Одним словом — ніщо, розчарування. Пригадай собі нинішний обід, від котрого ще тепер трясеться мені голос. В додатку ще мушу зносити примхи Твоєї мами. Нині дуже важна проба. Тому перед 11-тою годиною не зможу бути дома. До побачення! Твій Клим.

Другий же лист, призначений для панни Олі, був такий:

Дорога панно Олю! Днесь в годині 7-мій вечером ґенеральна проба перед нашим концертом. Час дуже короткий, а праці много. Тому прошу доконче прибути. Того роду сила як панна Оля, не дасться ніким заступити і лише від Неї буде залежати успіх концерту. На пробі пригадаємо собі дещо з наших молодих літ. Боже! Який то був милий час! Чи тямите той дует „Як два серця ся кохають", який ми разом співали, або пісоньку „Красна дівице", яку я Вам так часто співав? Як Ваш добрий товариш надіюся, що прибудете певно і поможете гарному ділу. До милого побачення! З поважанням — Клим.

По написанню вложив я ті листи до призначених коверт і вислав післанцем.

Проба. Чекаю пів години... нема, уже сема, а панни Олі не видно. Зібрався цілий хор, а її одної нема. Всі нетерпеливляться. Щож тут робити? Не було іншого виходу, а таки зачинати пробу. Хор зібрався на сцені, а я підношу руку і на даний знак залунала пісня „Закувала та сива зазуля..."

А якеж було моє здивовання, коли в тій хвилі в дверях салі показалася замісць панни Олі — моя „люба" теща. Спрямувала відразу свої кроки до сцени і з піднесеними вгору кулаками, якби для конкуренції в дириґентурі, накинулась на мене грізно з словами:

„А ти гільтаю. Не досить що любишся з другими, щось запропастив мою любу дитину, то ще будеш називати мене сивою зазулею. Дам я тобі зараз прочуханця. Побачимо, хто то буде кувати — ти, чи я!"

Побачивши розбішену тещу, почав я втікати за куліси. Та баба за мною. Втікаючи, роздер я об цьвях цілком новий одяг та згубив цвікер. І так, другими дверми, ледви втік на двір.

Охолонувши з встиду і переляку, я доміркувався причини, яка скоїла отсе лихо. Поскладаючи листи, я помилився при вкладуванню їх до конверт. Ось так лист, що був призначений для панни Олі, відібрала в неприсутности дружини — теща. Зате лист, призначений для дружини — дістала панна Оля.*).

*) Перекрук з різдвяного числа „Свободи" з 1909 року.

Лист буковинців до батька рідного — Сталіна

„Українське Життя" подало текст низькопоклінного листа, що його буковинці вислали до Сталіна після мітінґу в Чернівцях 28-го червня. Це так у подяку за прилучення північної Буковини до совєтської Росії. Ось текст одного уступу:

„Наші серця і наше палке слово спрямовується до Вас, Йосиф Сталін, як до батька рідного і мудрого учителя, який охоронив і приголубив многострадальний народ Буковини, вивів нас

На тихі води,
На ясні зорі
В край зелений...

„Велике сонце Сталінської Конституції освітило своїми життєдайними проміннями буковинські гори і долини, ріки і ліси. Радянська влада дала нам вільне і щасливе життя..."

Недавно ми читали дуже подібний „лист" від „галицького народу" до батька народів у Москві.

А кілька днів потім показали нам листа, який дістала одна родина в Едмонтоні від свояків з радехівського повіту в Галичині. Лист ішов три тижні, а на коверті була печатка: Букарешт (в Румунії). В листі коротко писали: ми переїзджаємо на нове місце.

Куди? А вже ж, що —
На тихі води,
На ясні зорі,
В край зелений...

В нетрах Сибіру є багато тихих вод, на небі видно ясні зорі, а край увесь зелений від лісів і тайги.

І ще одно було в листі: що підчас першої окупації позабирали від родичів хлопців вище 10 років життя й кудись вивезли. Щоб накоренок не лишився... — („Українські Вісти").

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 16. жовтня 1944 року помер несподівано в 58. році життя
ЛЕОНТІЙ БИХ,
член і касієр Тов. Українська Січ, від. 59 У. Н. Союзу в Бриджпорт, Конн.

Покійний походив зо села Жеребки Шляхецькі, пов. Скалат, Україна. До У. Н. Союзу і Тов. Укр. Січ вступит у січні 1922. Покійний член-урядник щиро працював для У. Н. Союзу і Товариства. Полишив дружину Анастазію і сина Юрія, що служить у війську і є в Европі.

Чотирьох священиків воно... похоронні відправи в українській правосл. церкві. Тілкні останки, при участи членів Тов., поховано на цвинтарі св. Івана в Стемфорд, Конн. — В. Й. П.!

М. Галькевич, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що збори відбудуться в неділю, 5. листопаду, в гали церковній, 34 Біч ул., точно в годині 3. пополудні. Взивається всіх членів прийти на час, бо є важні справи до полагодження. — М. Галькевич, секр.

DATES WITH OUR GOVERNMENT

RATIONING

Sugar

Sugar stamps No. 30, No. 31, No. 32 and No. 33 are valid indefinitely for five pounds of sugar. Sugar stamp No. 40 is valid for five pounds of canning sugar through February 28, 1945.

Meats, Fats

Red stamps A8 through Z8 and A5 through K5 continue valid indefinitely. Red stamps L5, M5, N5 and P5 are now valid for an indefinite period. The four red stamps totaling 40 red points will have to last for at least a 5-week period. It is expected that the next red stamps will not be validated until December.

Processed Fruits and Vegetables

Blue stamps A8 through Z8 and A5 through R5 are now valid indefinitely. On Wednesday, November 1, blue stamps S5, T5, U5, V5 and V5 and W5 will become valid. These stamps will have to last a month. Under the present system, five blue stamps are validated on the first of each calendar month.

Gasoline

In the 17 states of the eastern shortage area, A-11 coupons remain valid through November 8. In States outside the eastern area, A-13 coupons, good for four gallons each, remain valid throough December 21.

Fuel Oil

Period 4 and 5 coupons remain valid throughout the coming heating year. Period 1 coupons remain valid also throughout the heating year.

Shoes

Airplane stamp No. 3 in Book Three becomes valid on Wednesday, November 1. Airplane stamps No. 1 and No. 2 remain valid indefinitely.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

Юра Шкрумеляк: **ТРИ КНЯЗІ В ВИФЛЕЄМІ, Вертеп для хати і сцени.** З додатком дитячого Вертепу „Божі Пастушки". 17 осіб. Ціна ... 20 ц.

Роман Леонтович: **СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКА НІЧ.** Сценічна картина в двох відслонах, 10 осіб. Ціна ... 15 ц.

ТРИ СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКІ ВИСТАВИ: 1) Богдан Заклинський: **Св. Миколай межи школярами**, в одній дії, 11 осіб і школярі та школярки. 2) Роман Леонтович: **Свято-Миколаївська ніч**, в двох діях, 10 осіб. 3) Петро Мерчук: **Поміч Св. Миколая**, в двох діях, 6 осіб. Ціна ... 35 ц.

ДИТЯЧІ СЦЕНІЧНІ КАРТИНИ НА СВ. МИКОЛАЯ

Ф. Коковський: **В НІЧ ПІД СВ. МИКОЛАЯ**, в 1 дії, 6 осіб ... 10 ц.
А. Лотоцький: **В НІЧ СВ. МИКОЛАЯ**, 3 картини, 18 осіб ... 25 ц.
М. Шугаєвський: **РІЗДВЯНА КАЗКА**, дві картини, з партитур. 20 ц.
І. Габрусевич: **УКРАЇНСЬКИЙ ВЕРТЕП**, з партитурою, 6 осіб і пастушки ... 15 ц.
Я. Вільшенко: **З КОЛЯДОЮ.** Вертеп для школярів, 10 осіб і гурт ... 15 ц.
І. Блажкевичева: **ВЕРТЕП**, різдвяна картина, 13 осіб ... 20 ц.
А. Полянський: **ВЕЧІР СВ. МИКОЛАЯ**, одна дія, 9 осіб ... 10 ц.
М. Курцеба: **СВЯТА ГОСТИНА**, дві відслони, 13 осіб ... 20 ц.
Окрема партитура ... 40 ц.
Р. Завадович: **НА ДВОРІ ЦАРЯ ГОРОХА.** Драматизована казка-правда в двох відслонах з прольогом і епільогом, 6 осіб і гурт ... 20 ц.

Замовлення з належітістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

ТАРЗАН, ч. 1067. Мистець шнура.

На просьбу Тарзана привезено йому до провалу вязку шнурів.

Потім люди бачили, як він вправно закидав шнур і ловив одного звіра за другим.

Тарзан ходив провалом, виловлюючи звірів. Цеї штуки він навчився ще давно.

Та занятий цею небезпечною роботою, він всетаки думав про іншу небезпеку, про яку люди й не знали.